

"Təhsil sisteminin idarə olunması" kursunun tədrisi I tədris ilinin II semestrində (30 saat müəhazirə, 15 saat seminar məşğələsi) nəzərdə tutulur. Kursun tədrisində məqsəd magistrlərə Azərbaycan Respublikası Təhsil sisteminin təşəkkülü və inkişaf tarixi haqqında məlumat verilməsi və bu sistmə xidmət edəcək yeni, innovativ nailiyyətləri əks etdirən layihələndirmə meyarlarının tətbiqi imkanlarının şərh olunmasıdır. Kursun tədrisi üçün ayrılan saatlar dairəsində təhsil sisteminə tətbiq olunan müasir layihələndirmə kriteriyalarının məqsədl, onlardan istifadə imkanlarının mövcud prinsipləri açıqlanır. Bununla yanaşı, Azərbaycan Respublikasının təhsil sistemi və kurikulum haqqında məlumat, şəxsiyyətyönümlü təhsil sisteminə keçid, onun müasir paradigmlərini, idraki və psixoloji əsaslarını, qanunauyğunluqlarını, konseptual layihələndirmə xüsusiyyətlərinin metod və vasitələri təsvir edilir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə:

Tələbələrə bilyi 100 ballı sistemdə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal – tələbə keçilmiş materialı dərinləndən başa düşür, cavab dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal – tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açır bilər;
- 8 bal – tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal – tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırır bilər;
- 6 bal – tələbənin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal – tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilər;
- 4 bal – tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal – tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırır bilər;
- 1-2 bal – tələbənin mövzudan qismən xəbəri var;
- 0 bal – suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

Ümumi balların cəmi	Qiymət (sözlə)	Hərflə
91-100	əla	(A)
81-90	çox yaxşı	(B)
71-80	Yaxşı	(C)
61-70	Kafi	(D)
51-60	qənaətbəxş	(E)
51-dən aşağı	qeyri-kafi	(F)

IX. Davranış qaydalarının pozulması:

Tələbə universitetin daxili intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada təcdir görülecək.

X. Təqvim-mövzu planı: Cəmi-45 saat, 30 saat müəhazirə, 15 saat seminar

No	Tədris olunan mövzuların məzmunu	Müh.	Sem.	Tarix
1.	Mövzu: Təhsil sistemi anlayışı. Azərbaycan Respublikasının təhsil sistemi. Dövlət siyasəti Plan: Təhsil sisteminin quruluşu və prinsipləri. Təhsil sistemində idarəetmənin əsas funksiyaları. Təhsil Qanunu. Təhsildə dövlət siyasəti. Mənbə: [1; 3; 5]	2		
2.	Mövzu: Təhsil sisteminin idarə olunmasının məqsəd və vəzifələri. Təhsil sistemində idarəetmə metodları. Plan: İdarəetmə metodları haqqında anlayış. İdarəetmə metodlarının təsnifatı və səciyyəsi (iqtisadi, inzibati sərəncam, sosial-psixoloji) Mənbə: [1; 2; 3]	2	2	
3.	Mövzu: Təhsildə idarəetmənin inkişaf tarixi. Plan: Pedaqogika tarixində məktəb tipləri (ehkamçılıq, izahetmə məktəbi). Məzmununa və məqsədinə görə məktəb tipləri. Metodlarına görə məktəb tipləri. Mənbə: [1; 3; 5]	2	2	
4.	Mövzu: İdarəetmə nəzəriyyələri və təhsil sistemi ilə onların əlaqəsi Plan: İdarəetmə təcrübəsinin tarixi. İdarəetmə nəzəriyyələri. Müasir dövrdə məktəbi idarəetmə məsələləri. Mənbə: [1; 6; 7]	2		
5.	Mövzu: Təhsil sisteminin idarə edilməsinin prinsipləri Plan: "İdarəetmə" anlayışı, onun mahiyyəti. İdarəetmənin prinsipləri. Mənbə: [1; 2; 3]	2	2	
6.	Mövzu: Təhsildə idarəetmə sisteminin quruluşu Plan: Təhsili idarəetmənin məktəb səviyyəsi. Təhsilin keyfiyyət göstəriciləri Mənbə: [1; 3; 4; 5]	2		
7.	Mövzu: Təhsildə idarəetmə modelləri Plan: İdarəetmənin seqment tipləri təşkil modeli. İdarəetmənin üfüqi məsləhətvermə strukturlu xətti təşkili modeli. İdarəetmənin kollegial təşkili modeli Mənbə: [1; 2; 3]	2	2	
8.	Mövzu: Təhsil sistemində idarəetmə mədəniyyəti Plan: Demokratik idarəetmə və onun strukturunun artırılması şərtləri. İdarəetmə mədəniyyəti və onun formaları. (məsuliyyət, hüquq,	2		

	siyasi və.s) Mənbə: [1; 2; 3]			
9.	Mövzu: Təhsil menecerləri və onların fəaliyyət istiqamətləri. Plan: "Menecer" anlayışı və onun mahiyyəti. Təhsil menecerlərinin funksiyaları. Təhsil menecerlərinin rəhbərlik üslubu Mənbə: [1; 3; 7]	2	2	
10.	Mövzu: İdarəetmədə məktəb rəhbərlərinin rolu. Plan: İdarəetmənin mərhələləri. İdarəetmənin planlaşdırılması. İdarəetmə strukturlarının vəzifələri Mənbə: [1; 4; 5]	2		
11.	Mövzu: Təhsildə idarəetmə orqanlarının fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi. Plan: İdarəetmənin funksiyaları. Strateji planlaşdırma. Mənbə: [8]	2	2	
12.	Mövzu: Təhsil müəssisələrində pedaqoji prosesin idarə edilməsi Plan: Məktəbdə müəllim fəaliyyətinin öyrənilməsi istiqamətləri. Müəllimin dərse hazırlığının öyrənilməsi. Yeni materialın verilməsində müəllim fəaliyyətinin öyrənilməsi Mənbə: [9]	2		
13.	Mövzu: Pedaqoji kadrların fəaliyyətinə nəzarətin təşkili. Plan: Pedaqoji təcrübənin öyrənilib yayılması. Pedaqoji kadrların ixtisasının artırılması Mənbə: [10]	2	2	
14.	Mövzu: Təhsil sistemində kollegial idarəetmə orqanları. Plan: Pedaqoji şura ictimai dövlət idarəetmə orqanı kimi. Pedaqoji şuranın işinin məzmunu və fəaliyyət istiqamətləri Mənbə: [11]	2		
15.	Mövzu: "Təhsil müəssisələrində tədris prosesinin monitorinqi və qiymətləndirmə. Plan: Monitorinq və qiymətləndirmə anlayışları, onların mahiyyəti Qiymətləndirmə növləri və ona verilən tələblər. Pedaqoji monitorinq və onun funksiyaları. Mənbə: [10; 12]	2	1	
	Cəmi:45 saat	30s.	15s.	

Seminar		saat	Tarix
1	Azərbaycan Respublikasının təhsil sistemi. Təhsil sisteminin idarə olunmasının məqsəd və vəzifələri. İdarəetmə metodları.	2	

2	Təhsildə idarəetmənin inkişaf tarixi. İdarəetmə nəzəriyyələri və təhsil sistemi ilə onların əlaqəsi	2	
3	Təhsil sisteminin idarə edilməsinin prinsipləri. İdarəetmə sisteminin quruluşu	2	
4	Təhsildə idarəetmə modelləri. İdarəetmə mədəniyyəti	2	
5	Təhsil menecerləri fəaliyyət istiqamətləri. İdarəetmədə məktəb rəhbərlərinin rolu.	2	
6	Təhsildə idarəetmə orqanlarının fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi. Pedaqoji prosesin idarə edilməsi	2	
7	Pedaqoji kadrların fəaliyyətinə nəzarət. Təhsil sistemində kollegial idarəetmə orqanları.	2	
8	Təhsil müəssisələrində tədris prosesinin monitorinqi və qiymətləndirmə.	1	
	Cəmi	15 s.	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

Təlim nəticəsində tələbələrə əldə etməli olduqları təsəvvür, vərdiş və bacarıqları:

- informasiya mənbəyi ilə işin bacarıq və vərdişi;
- müqayisə, ümumiləşdirmə və sistemləşdirmə;
- konkretləşdirmə, sübut və rəddetmə, ziddiyyətləri görmə bacarığı;

XII. Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları:

- müəhazirə, seminar, praktiki tapşırıqlar;
- təqdimat və müzakirə;
- debat;
- müstəqil iş/araşdırma
- müstəqil təlim texnologiyalarından istifadə

XIII. Tələbələrə fənn haqqında fikirlərinin öyrənilməsi:

XIV. Fənn üzrə təlim nəticələri:

FTN 1-təhsilin təşkili və idarə edilməsi anlayışlarının mahiyyəti və məzmununu, idarəetmənin prinsiplərini şərh edir və fikirlərini əsaslandırır.

FTN 2-təhsil fəaliyyətinin rəqlamentləşdirilməsi, lisenziyalaşdırılması, dövlət akkreditasiyası və pedaqoji ekspertiza ilə bağlı biliklərin tətbiqinə dair layihələr hazırlayır.

FTN 3-təhsilin idarə edilməsinin yenui sturuktur və məzmununa aid nümunələr hazırlayır və onları təqdim edir.

FTN 4-təhsili idarəetmənin yeni funksiyalarının səmərəliliyini əsaslandırır.

FTN 5-təhsilin idarə olunmasında təhsili idarəetmə orqanlarının rolu və əhəmiyyətini əsaslandırır.

FTN 6-təhsili sisteminin strateji planlaşdırılmasını həyata keçirir.

XV. İmtahan sualları:

1. Təhsil sistemi anlayışı. Təhsil sisteminin quruluşu və prinsipləri.
2. Təhsil sistemində idarəetmənin əsas funksiyaları.
3. Təhsil Qanunu. Təhsildə dövlət siyasəti.
4. İdarəetmə metodları haqqında anlayış.
5. İdarəetmə metodlarının təsnifatı və səciyyəsi (iqtisadi, inzibati sərəncam, sosial-psixoloji)
6. Pedaqogika tarixində məktəb tipləri (ehkamçılıq, izahetmə məktəbi).

7. Məzmununa, məqsədinə və metodlarına görə məktəb tipləri.
8. İdarəetmə təcrübəsinin tarixi. İdarəetmə nəzəriyyələri.
9. Müasir dövrdə məktəbi idarəetmə məsələləri.
10. "İdarəetmə" anlayışı, onun mahiyyəti.
11. İdarəetmənin prinsipləri.
12. Təhsili idarəetmənin məktəb səviyyəsi.
13. İdarəetmənin seqment tipləri təşkil modeli.
14. İdarəetmənin üfüqi məsləhətvermə strukturlu xətti təşkil modeli.
15. İdarəetmənin kollegial təşkil modeli
16. Demokratik idarəetmə və onun strukturunun artırılması şərtləri.
17. İdarəetmə mədəniyyəti və onun formaları (məsuliyyət, hüquq, siyasi və.s)
18. "Menecer" anlayışı və onun mahiyyəti.
19. Təhsil menecerlərinin funksiyaları.
20. Təhsil menecerlərinin rəhbərlik üslubu
21. İdarəetmənin mərhələləri və planlaşdırılması.
22. İdarəetmənin funksiyaları.
23. Strateji planlaşdırma.
24. Məktəbdə müəllim fəaliyyətinin öyrənilməsi istiqamətləri.
25. Müəllimin dərəcə hazırlığının öyrənilməsi.
26. Pedaqoji təcrübənin öyrənilib yayılması.
27. Pedaqoji şura ictimai dövlət idarəetmə orqanı kimi.
28. Pedaqoji şuranın işinin məzmunu və fəaliyyət istiqamətləri
29. Qiymətləndirmə növləri və ona verilən tələblər.
30. Pedaqoji monitorinq və onun funksiyaları.

XVI. Kollokvium sualları:

I Kollokvium sualları

1. Təhsil sistemi anlayışı. Təhsil sisteminin quruluşu və prinsipləri.
2. Təhsil sistemində idarəetmənin əsas funksiyaları.
3. Təhsil Qanunu. Təhsildə dövlət siyasəti.
4. İdarəetmə metodları haqqında anlayış.
5. İdarəetmə metodlarının təsnifatı və səciyyəsi (iqtisadi, inzibati sərəncam, sosial-psixoloji)
6. Pedaqogika tarixində məktəb tipləri (ehkamçılıq, izahetmə məktəbi).
7. Məzmununa, məqsədinə və metodlarına görə məktəb tipləri.
8. İdarəetmə təcrübəsinin tarixi. İdarəetmə nəzəriyyələri.
9. Müasir dövrdə məktəbi idarəetmə məsələləri.
10. "İdarəetmə" anlayışı, onun mahiyyəti.

II Kollokvium sualları

1. Demokratik idarəetmə və onun strukturunun artırılması şərtləri.
2. İdarəetmə mədəniyyəti və onun formaları (məsuliyyət, hüquq, siyasi və.s)
3. "Menecer" anlayışı və onun mahiyyəti.
4. Təhsil menecerlərinin funksiyaları.
5. Təhsil menecerlərinin rəhbərlik üslubu
6. İdarəetmənin mərhələləri və planlaşdırılması.
7. İdarəetmənin funksiyaları.
8. Strateji planlaşdırma.

7. Məzmununa, məqsədinə və metodlarına görə məktəb tipləri.
8. İdarəetmə təcrübəsinin tarixi. İdarəetmə nəzəriyyələri.
9. Müasir dövrdə məktəbi idarəetmə məsələləri.
10. "İdarəetmə" anlayışı, onun mahiyyəti.
11. İdarəetmənin prinsipləri.
12. Təhsili idarəetmənin məktəb səviyyəsi.
13. İdarəetmənin seqment tipləri təşkil modeli.
14. İdarəetmənin üfüqi məsləhətvermə strukturlu xətti təşkili modeli.
15. İdarəetmənin kollegial təşkili modeli
16. Demokratik idarəetmə və onun strukturunun artırılması şərtləri.
17. İdarəetmə mədəniyyəti və onun formaları (məsuliyyət, hüquq, siyasi və.s)
18. "Menecer" anlayışı və onun mahiyyəti.
19. Təhsil menecerlərinin funksiyaları.
20. Təhsil menecerlərinin rəhbərlik üslubu
21. İdarəetmənin mərhələləri və planlaşdırılması.
22. İdarəetmənin funksiyaları.
23. Strateji planlaşdırma.
24. Məktəbdə müəllim fəaliyyətinin öyrənilməsi istiqamətləri.
25. Müəllimin dərəcə hazırlığının öyrənilməsi.
26. Pedaqoji təcrübənin öyrənilib yayılması.
27. Pedaqoji şura ictimai dövlət idarəetmə orqanı kimi.
28. Pedaqoji şuranın işinin məzmunu və fəaliyyət istiqamətləri
29. Qiymətləndirmə növləri və ona verilən tələblər.
30. Pedaqoji monitoring və onun funksiyaları.

XVI. Kollokvium sualları:

I Kollokvium sualları

1. Təhsil sistemi anlayışı. Təhsil sisteminin quruluşu və prinsipləri.
2. Təhsil sistemində idarəetmənin əsas funksiyaları.
3. Təhsil Qanunu. Təhsildə dövlət siyasəti.
4. İdarəetmə metodları haqqında anlayış.
5. İdarəetmə metodlarının təsnifatı və səciyyəsi (iqtisadi, inzibati sərəncam, sosial-psixoloji)
6. Pedaqogika tarixində məktəb tipləri (ehkamçılıq, izahetmə məktəbi).
7. Məzmununa, məqsədinə və metodlarına görə məktəb tipləri.
8. İdarəetmə təcrübəsinin tarixi. İdarəetmə nəzəriyyələri.
9. Müasir dövrdə məktəbi idarəetmə məsələləri.
10. "İdarəetmə" anlayışı, onun mahiyyəti.

II Kollokvium sualları

1. Demokratik idarəetmə və onun strukturunun artırılması şərtləri.
2. İdarəetmə mədəniyyəti və onun formaları (məsuliyyət, hüquq, siyasi və.s)
3. "Menecer" anlayışı və onun mahiyyəti.
4. Təhsil menecerlərinin funksiyaları.
5. Təhsil menecerlərinin rəhbərlik üslubu
6. İdarəetmənin mərhələləri və planlaşdırılması.
7. İdarəetmənin funksiyaları.
8. Strateji planlaşdırma.

9. Məktəbdə müəllim fəaliyyətinin öyrənilməsi istiqamətləri.
10. Müəllimin dərse hazırlığının öyrənilməsi.

"Təhsil sisteminin idarə olunması "fənninin sillabusu 7001001-Təhsildə monitorinq və qiymətləndirmə ixtisası (proqramı) üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus "Pedaqogika, psixologiya və incəsənət" kafedrasının 13 fevral 2026-cı il tarixli iclasında (protokol №06) müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir.

Fənn müəllimi: dos.Ş.Ə.Hüseynov

Kafedra müdiri: dos. A.X.Əliyev